EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 14.2.2014
COM(2014) 79 final

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

over de statistieken die zijn opgesteld overeenkomstig Verordening (EG) nr. 2150/2002 betreffende afvalstoffenstatistieken, en de kwaliteit daarvan

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

over de statistieken die zijn opgesteld overeenkomstig Verordening (EG) nr. 2150/2002 betreffende afvalstoffenstatistieken, en de kwaliteit daarvan

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding 2
1.1. Verordening betreffende afvalstoffenstatistieken 2
1.2. Kwaliteit van volgens verschillende methoden opgestelde statistieken 2
1.3. Kwaliteitscontrole 3
2. Punctualiteit en tijdigheid 3
3. Volledigheid 4
4. Nauwkeurigheid van de gegevens 5
4.1. Gegevensdekking 5
4.2. Uitsplitsing naar economische sector 6
4.3. Indeling van afvalstoffen 6
5. Vergelijkbaarheid 7
5.1. Vergelijkbaarheid in de tijd 7
5.2. Vergelijkbaarheid tussen landen 8
6. Belasting voor de ondernemingen 8
7. Herziening van de verordening betreffende afvalstoffenstatistieken 9
8. Resultaten en verwachtingen 10

1. INLEIDING

1.1. Verordening betreffende afvalstoffenstatistieken

Artikel 8, lid 1, van Verordening (EG) nr. 2150/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2002 betreffende afvalstoffenstatistieken[1] (hierna "de verordening") verplicht de Commissie om elke drie jaar (volgend op het eerste verslag, dat binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van de verordening moest worden voorgelegd) aan het Europees Parlement en de Raad een verslag voor te leggen over de uitvoering van de verordening. Het eerste verslag is gepubliceerd in 2008[2] en het tweede in 2011[3].

In sectie 7, punt 3, van de bijlagen I en II bij de verordening is bepaald dat de kwaliteitsverslagen van de lidstaten in het in artikel 8 voorgeschreven verslag moeten worden opgenomen. Deze rapporten zijn beschikbaar op CIRCABC:

https://circabc.europa.eu/w/browse/9a7ac3a5-2f59-46b8-b90c-95cd7283ec22.

In dit verslag zijn de resultaten opgenomen van de laatste indiening van gegevens in juni 2012 voor het referentiejaar 2010; het verslag betreft de toenmalige 27 EU-lidstaten. Ook wordt in het verslag de uitvoering van de herziene bijlagen bij de verordening betreffende afvalstoffenstatistieken voor het referentiejaar 2010 beschreven.

1.2. Kwaliteit van volgens verschillende methoden opgestelde statistieken

De Verordening omschrijft de in te dienen gegevens en de kwaliteit daarvan, maar schrijft geen specifieke methode voor de opstelling van de afvalstoffenstatistieken voor, die aldus volgens verschillende methoden kunnen worden samengesteld. Hierdoor kunnen de lidstaten hun gegevensverzamelingssystemen handhaven en de voor de naleving van de verordening vereiste veranderingen tot een minimum beperken.

Om het effect van de verschillende benaderingen te minimaliseren, werken Eurostat en de lidstaten nauw samen aan convergentie van de methoden en verbetering van de gegevenskwaliteit. Een nieuwe benadering om gestandaardiseerde valideringscontroles van de gegevens overeen te komen, waarmee in september 2013 is gestart, is een belangrijke stap in deze richting.

In hun kwaliteitsverslagen vermelden de lidstaten de gegevens onder verwijzing naar de kwaliteitselementen die gewoonlijk in het Europees statistisch systeem[4] worden gebruikt en die worden aangegeven in Verordening (EG) nr. 1445/2005 betreffende de kwaliteit van afvalstoffenstatistieken[5].

---

1 PB L 332 van 9.12.2002, blz. 1.
2 COM(2008) 355 definitief van 13.6.2008.
3 COM(2011) 131 definitief van 17.3.2011.
4 Eurostat-website over kwaliteit: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=2273,1 2273_47140765&_dad=portal&_schema=PORTAL
5 PB L 229 van 6.9.2005, blz. 6.

1.3. Kwaliteitscontrole

Sinds de eerste gegevensindiening in 2006 heeft Eurostat een efficiënt kwaliteitscontrolesysteem opgezet dat uit twee stappen bestaat. De eerste stap is een snelle evaluatie van de gegevens en de kwaliteitsverslagen. Hierbij wordt binnen twee maanden na de uiterste datum voor verslaglegging een evaluatieverslag verstuurd.

In deze fase heeft de gegevensvalidering vooral betrekking op de interne samenhang van de nieuwe gegevens en op de ontwikkelingen in de tijd. De analyse wordt op een sterk geaggregeerd niveau uitgevoerd en is bedoeld om belangrijke breuken in reeksen op te sporen.

De tweede fase is een grondige validering zonder strikte termijn. Bij deze validering worden de gegevens op een meer gedetailleerd niveau geanalyseerd (bv. naar economische sector en afvalcategorie) en worden patronen en ontwikkelingen in de landen vergeleken. De valideringscontroles omvatten:

– vergelijkingen binnen een land van afvalproductie met waarden uit voorgaande jaren voor elke economische activiteit;

– vergelijkingen tussen landen van de gegevens voor elke economische activiteit;

– vergelijkingen binnen een land van afvalproductie en afval dat wordt verwerkt voor elke afvalcategorie;

– kruiscontroles met gegevens over afvalstoffen die voortvloeien uit andere rapporteringsverplichtingen, zoals toezicht op de naleving uit hoofde van andere wetgeving inzake afvalstoffen.

Potentiële vragen worden gecontroleerd tegen de kwaliteitsverslagen van landen en de feedback op de snelle evaluatie. Dit kan erin resulteren dat een tweede reeks vragen wordt verstuurd naar de desbetreffende landen.

2. PUNCTUALITEIT EN TIJDIGHEID

Gegevens en kwaliteitsverslagen moeten binnen 18 maanden na het referentiejaar worden ingediend; de uiterste indieningdatum voor het referentiejaar 2010 was dus 30 juni 2012. Eurostat heeft een procedure voor toezicht op de naleving opgezet; daarbij krijgen de lidstaten met korte tussenpozen en volgens een bepaald tijdschema herinneringen toegezonden.

Ten tijde van het opstellen van dit verslag kan de nakoming van de rapporteringsdatum voor het referentiejaar 2010 als volgt worden samengevat:

- 13 landen hebben hun gegevensverzamelingen op tijd ingediend;
- 6 lidstaten hebben binnen drie weken na de uiterste datum de gegevens ingediend (Denemarken, Frankrijk, Litouwen, Ierland, Cyprus, Hongarije);
- 4 lidstaten hebben de gegevens halverwege augustus ingediend, zodat deze nog altijd konden worden meegenomen bij de eerste evaluatieronde (België, Nederland, Oostenrijk, Roemenië);

- 4 lidstaten hebben hun gegevens meer dan drie maanden na de uiterste datum ingediend (Griekenland, Italië, Letland, Verenigd Koninkrijk). De gegevens zijn ingediend tussen 25 oktober (Italië) en 17 november 2012 (Verenigd Koninkrijk). Griekenland en Ierland hadden al in voorgaande rapporteringsjaren grote achterstand bij de rapportering.

Al met al was de naleving van de rapporteringstermijn voor de gegevens voor 2010 beneden het niveau van 2008. Bovendien hebben sommige landen voorlopige gegevens ingediend en in de maanden na de uiterste datum ingrijpende herzieningen doorgevoerd. Hierdoor was het noodzakelijk om de validering opnieuw uit te voeren en werd het publicatieproces vertraagd. Volgens de uitspraken van de lidstaten in hun kwaliteitsverslagen heeft de uitvoering van de laatste amendementen op de verordening in 2010 niet geleid tot ernstige problemen. Dit verklaart derhalve niet de vertraagde rapportering. Eurostat neemt op passend niveau stappen om er bij de landen op aan te dringen hun productieprocessen te herzien en kwalitatief hoogwaardige gegevens binnen de vastgestelde termijn te leveren.

– *Openbaarmaking*

De gegevens over afvalproductie en afvalbehandeling zijn op 1 oktober 2012 in de verspreidingsdatabank van Eurostat gepubliceerd. In november 2012, maart 2013 en juli 2013 zijn uitgebreide updates verricht in verband met te late leveringen of gecorrigeerde gegevens.

3. VOLLEDIGHEID

De indiening van volledige gegevensreeksen is van wezenlijk belang voor de productie van EU-aggregaten. Ontbrekende gegevens beperken de interpretatie en de informatieve waarde van afvalstoffenstatistieken. De volledigheid wordt gemeten met behulp van de hoeveelheid lege cellen die worden gemarkeerd als ontbrekend door middel van een "M-flag".

In de eerste rapporteringsronde voor het referentiejaar 2004 konden zes van de 27 EU-lidstaten volledige gegevensreeksen voor *afvalproductie* verstrekken. Deze gegevens betroffen alle afvalcategorieën en alle sectoren. In totaal 21 lidstaten dienden gegevens in waarbij een aantal gegevens ontbrak. Al met al bedroeg het aandeel van ontbrekende gegevens over afvalproductie ongeveer 9 % van de vereiste gegevens.

De volledigheid van de gegevens is met de jaren sterk verbeterd. Van 2006 tot en met 2010 varieerde het aandeel ontbrekende waarden tussen 2 % en 3 % van de vereiste gegevens. Wat betreft de gegevens inzake *afvalbehandeling* bedroeg het aandeel ontbrekende waarden op nationaal niveau in het referentiejaar 2004 2,5 %. Dit cijfer nam tot 2008 gestaag af; dat jaar rapporteerden alle landen volledige behandelingsgegevens.

Als gevolg van de herziening van de verordening werden de gegevensvereisten inzake afvalbehandeling voor 2010 een stuk uitgebreider vanwege de gedetailleerde uitsplitsing van afvalcategorieën en de aanvullende behandelingscategorie "gebruik als opvulmateriaal". Bijgevolg rapporteerden vijf van de 27 lidstaten ontbrekende gegevens voor 2010 en werd 3,4 % van de afvalgegevens gemarkeerd als ontbrekend. Meer dan de helft van de ontbrekende waarden (1,9 %) betrof de nieuwe verwerkingscategorie "gebruik als opvulmateriaal".

Het rapporteren van statistieken aan Eurostat is voor de lidstaten vereenvoudigd door de introductie van webformulieren in eDAMIS, het centrale punt voor gegevenstoezending van Eurostat. Hierdoor voldoet de gegevensverzameling ook volledig aan de SDMX-standaard.

4. NAUWKEURIGHEID VAN DE GEGEVENS

4.1. Gegevensdekking

Het doel van de verordening is de opstelling van afvalstoffenstatistieken overeenkomstig het toepassingsgebied van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen (de "kaderrichtlijn afvalstoffen")[6]. Statistieken over afvalproductie moeten voor alle economische sectoren en voor huishoudens worden opgesteld en moeten afval omvatten dat afkomstig is van terugwinnings- en/of verwijderingsactiviteiten, ook wel bekend als secundair afval. De statistieken moeten ook het afval van kleine bedrijven (< 10 werknemers) bestrijken, hoewel dergelijke bedrijven zoveel mogelijk van enquêtes moeten worden vrijgesteld.

De statistieken over afvalbehandeling bestrijken alle afvalstoffen die binnen een land worden teruggewonnen of verwijderd, ongeacht de oorsprong ervan. Het onderliggende concept van de verordening is de verzameling van gegevens over de eindbestemming van de afvalstoffen. De statistieken hebben geen betrekking op de voorbehandeling.

– *Dekkingsfouten en verschillen in de gegevensdekking*

De geconstateerde dekkingsfouten zijn meestal te wijten aan:

- het onderscheid tussen afval en niet-afval, en verschillen in de toepassing van de definities;
- verschillende methodische benaderingen en verschillende prioriteiten voor nationaal afvalbeheer en afvalstatistieken;
- sectorspecifieke dekkingsproblemen (bv. veronderstelde onderdekking van bouw- en sloopafval in sommige landen).

De verschillen in de gegevensdekking zijn vermoedelijk het grootst op de volgende vlakken:

- De dekking van winningsafval (afval afkomstig van mijnbouw en steengroeven) wordt geacht een groot effect te hebben op de afvalstatistieken. De belangrijkste verschillen tussen landen houden verband met de dekking van deklaag, d.w.z. natuurlijke materialen die zijn verwijderd om toegang te krijgen tot erts zonder dat deze worden verwerkt, en met het winningsafval dat wordt beheerd op het terrein van de mijn.
- Het onderscheid tussen afval en bijproducten heeft een aanzienlijk effect op de afvalbedragen in NACE A (landbouw, bosbouw en visserij) en NACE C (productie), met name voor de afvalcategorieën houtafval, dierlijk en plantaardig afval, en vermoedelijk metaalslakken uit de metaalproductie.
- De variatie in de afvalproductie binnen de sector NACE F (bouw) wijst op verschillen in de gegevensdekking.
- Diverse landen waren niet in staat te rapporteren over de nieuwe afvalcategorie "gebruik als opvulmateriaal". De meeste lidstaten gaven echter aan te werken aan een oplossing voor de volgende gegevenslevering.

[6] PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3.

Het is moeilijk het algehele effect van dekkingsfouten te beoordelen. Dekkingsfouten kunnen leiden tot te lage of te hoge schattingen. Verondersteld wordt dat het effect het grootst is voor mineraal afval uit NACE B (mijnbouw en steengroeven) en uit NACE F (bouw). Dit is meteen een van de redenen waarom deze afvalcategorieën op grond van de verordening zijn uitgesloten van de indicatoren inzake afvalproductie en gebruik als opvulmateriaal.

4.2. Uitsplitsing naar economische sector

De verordening vraagt de lidstaten hun gegevens uit te splitsen naar 19 afvalproducerende activiteiten (18 economische sectoren en huishoudens). De indeling naar economische activiteiten geschiedt op grond van de statistische nomenclatuur van de economische activiteiten in de Europese Gemeenschap (NACE). Een juiste indeling bij de afvalproducerende activiteiten is een voorwaarde voor:

– de vergelijkbaarheid van sectorspecifieke afvalhoeveelheden;

– de samenhang van de afvalstoffenstatistieken met de bedrijfsstatistieken.

De manier waarop afval wordt ingedeeld bij een afvalproducerende sector hangt af van de methoden die worden gehanteerd voor de gegevensverzameling en de statistische eenheden waarvoor de afvalstatistieken worden verzameld. De vergelijkbaarheid en de samenhang van gegevens kunnen doorgaans het best worden gegarandeerd met behulp van bedrijfsregisters voor gegevensverzameling. Omdat de verordening het gebruik van zowel plaatselijke eenheden als statistische eenheden toestaat als basis voor de gegevensverzameling, ontstaan er verschillen tussen de landen in de toewijzing van afval, zelfs als de bepalingen van de verordening correct worden toegepast. Dit probleem bestaat niet alleen bij afvalstatistieken, maar doet zich ook voor bij overige statistische gebieden die betrekking hebben op economische activiteiten.

Het algehele effect van toewijzingsfouten op de kwaliteit van de afvalstatistieken wordt echter beperkt geacht. Het risico van verkeerde toewijzing is echter groter in landen waar de gegevens over afvalproductie indirect worden afgeleid van de gegevens over afvalbehandeling. Dit is omdat de informatie over de afvalproducerende onderneming of sector alleen bekend is uit secundaire bronnen (bv. afvalinzamelingsbedrijven, afvalbehandelingsbedrijven) of met andere middelen moet worden afgeleid (bv. aan de hand van modellen of door gebruikmaking van de Europese lijst van afvalstoffen[7], die informatie over de oorsprong van de afvalstoffen bevat). Ook het gebruik van administratieve gegevens kan leiden tot verkeerde toewijzingen in het geval de rapporteringseenheden in het administratieve gegevenssysteem niet overeenstemmen met de definitie van statistische eenheden in de verordening.

4.3. Indeling van afvalstoffen

De verordening definieert de uitsplitsing naar afvalcategorie overeenkomstig de statistische lijst van afvalstoffen (EAC-Stat), maar schrijft geen specifieke classificatie voor de gegevensverzameling voor. Het staat de landen vrij een classificatie voor afvalstoffen te kiezen, onder voorwaarde dat zij de vastgestelde formaten met de vereiste kwaliteit kunnen produceren.

[7] Beschikking nr. 2000/532/EG wat betreft de lijst van afvalstoffen; PB L 226 van 6.9.2000, blz. 3.

De meeste landen verzamelen hun gegevens op grond van de Europese lijst van afvalstoffen, die 839 afvalsoorten omvat. Ondanks enkele problemen met de toepassing van deze classificatie waarborgt het wijdverspreide gebruik ervan een hoog vergelijkbaarheidsniveau. De algehele uitwerking van classificatiefouten op de gegevensnauwkeurigheid wordt klein geacht.

5. VERGELIJKBAARHEID

5.1. Vergelijkbaarheid in de tijd

Nu de vierde rapporteringsronde is afgerond, is het mogelijk om verder te gaan met een betere beoordeling van de vergelijkbaarheid in de tijd.

Dankzij het gegevensvalideringssysteem van Eurostat worden breuken in tijdreeksen opgespoord en gecorrigeerd of verklaard. Daarnaast zijn de kwaliteitsverslagen van de landen een nuttig hulpmiddel gebleken om de methodische veranderingen en de gevolgen daarvan in de lidstaten te monitoren.

Uit de evaluatie van de kwaliteitsverslagen blijkt dat vrijwel alle lidstaten hun aanpak van de nationale afvalstoffenstatistieken sinds 2004 aanzienlijk hebben aangepast. De meeste landen werken aan een verdere verbetering van de kwaliteit van hun gegevensverzameling (bv. aanvulling van ontbrekende gegevens, verbetering van de dekking) en van de efficiëntie van hun methoden.

In 2010 bedroeg de totale afvalproductie in the EU-27 2,50 miljard ton, een zeer geringe toename met 0,3 % of 8 miljoen ton ten opzichte van het voorgaande referentiejaar. Als wij kijken naar de totale afvalproductie over alle sectoren, zien we dat aanzienlijke wijzigingen in bepaalde economische sectoren elkaar compenseren.

Op nationaal niveau zijn de tijdsreeksen van de meeste landen consistent. Grote breuken in de totale afvalproductie van bepaalde landen kunnen duiden op daadwerkelijke ontwikkelingen (bv. in Finland en Zweden), voortvloeien uit wijzigingen in de gegevensverzamelingssystemen (bv. in Denemarken, Oostenrijk en België), dan wel het gevolg zijn van een combinatie van beide (bv. in het Verenigd Koninkrijk).

In Zweden en Finland is de afvalproductie tussen 2008 en 2010 enorm gestegen, met respectievelijk 31 miljoen ton (37 %) en 23 miljoen ton (28 %), als gevolg van een toename van de winning van erts in de mijnbouwsector.

In Denemarken en Oostenrijk zijn de grootste breuken in de tijdsreeksen tussen 2008 en 2010 veroorzaakt door fundamentele wijzigingen in het gegevensverzamelingssysteem. In Denemarken is het ISAG-systeem in 2010 vervangen door een nieuw afvalgegevenssysteem dat volledig compatibel is met de relevante EU-classificaties. Bijgevolg lag de totale hoeveelheid gerapporteerde afval 38 % hoger dan in eerdere jaren. In Oostenrijk, waar een elektronisch beheerssysteem voor afvalgegevens is geïntroduceerd, was de trend precies omgekeerd. De gerapporteerde afvalproductie daalde met 38 % vergeleken met het voorgaande referentiejaar, deels vanwege de uitsluiting van rapportage van bijproducten en deels vanwege gaten in de dekking die in de toekomst moeten worden opgelost. Uit België werd een aanzienlijke toename van de afvalproductie tussen 2008 en 2010 gerapporteerd, met maar liefst 29 %. Dit werd voornamelijk toegeschreven aan methodische wijzigingen in de gegevensverzameling (bv. een betere dekking van secundair afval).

Het Verenigd Koninkrijk rapporteerde een enorme afname van het afval uit de mijnbouwsector, met 63 miljoen ton (73 %), voornamelijk omwille van methodische redenen (aanpassing van verouderde factoren voor de modelgebaseerde schattingsbenadering), al wordt er eveneens van uitgegaan dat dit een weerslag vormt van de economische neergang in de mijnbouwsector.

5.2. Vergelijkbaarheid tussen landen

Dankzij de gemeenschappelijke definities en classificaties is voor de meeste sectoren en afvalsoorten de vergelijkbaarheid van de gegevens tussen de landen vrij goed. Verschillen tussen de landen in de totalen voor geproduceerd en behandeld afval kunnen eenvoudiger worden verklaard.

Er zijn echter nog altijd ernstige problemen ten aanzien van de vergelijkbaarheid van gegevens met betrekking tot de verschillen in de gegevensdekking, zoals beschreven in paragraaf 4.1. Deze problemen worden bijvoorbeeld aangepakt aan de hand van workshops waar met de landen mogelijkheden voor harmonisatie van de gegevensdekking worden besproken. Er zijn workshops georganiseerd over mijnbouwafval (in oktober 2011) en over bouw- en sloopafval (in oktober 2012). In september 2013 is er nog een workshop over gegevensvalidering gehouden. Deze diende als een eerste stap op weg naar het definiëren van gemeenschappelijke valideringsstandaarden. Daarnaast kan grondige analyse op basis van sectorspecifieke indicatoren zorgen voor een gestage verbetering van de vergelijkbaarheid tussen landen.

6. BELASTING VOOR DE ONDERNEMINGEN

De verordening verplicht de lidstaten om de belasting van de respondenten te verminderen door toegang te bieden tot administratieve gegevens, en om kleine bedrijven met minder dan tien werknemers van enquêtes uit te sluiten, tenzij zij een significant aandeel in het vrijkomen van afval hebben.

Uit de verklaringen van de lidstaten in hun kwaliteitsverslagen blijkt dat zij zich terdege bewust zijn van de doelstelling om de belasting zo beperkt mogelijk te houden. Dit vindt zijn weerslag in het toenemende aantal lidstaten dat informatie verzamelt over de rapporteringsbelasting in fysieke zin en dat in staat is de gemiddelde tijd te meten die respondenten nodig hebben om de vragenlijsten of rapporteringsformulieren in te vullen. Afgezet tegen het referentiejaar 2008 is het aantal landen dat dergelijke kwantitatieve informatie heeft verstrekt, toegenomen van zeven tot tien lidstaten. Deze informatie is verzameld van respondenten die de vragenlijsten hebben ingevuld, of vastgesteld op basis van specifieke studies.

Zeven van de tien landen schatten dat de gemiddelde tijd die vereist is om de vragenlijsten of rapporteringsformulieren in te vullen, varieerde van 20 minuten tot drie uur. Een benodigde tijd van meer dan drie uur werd gerapporteerd door Ierland, Polen en Zweden. Het hoogste cijfer werd gerapporteerd door Polen (één à veertig uur per respondent), waar de afvalhouders gedurende de overgangsperiode, d.w.z. tot het moment dat het statistisch onderzoek wordt stopgezet, ook nog eens worden belast met een dubbele rapporteringsplicht (administratief en statistisch).

De bedrijven worden het meest geholpen als dubbele rapportering wordt vermeden door gebruikmaking van administratieve gegevens en/of door een goede coördinatie van de

afvalstoffenenquêtes tussen de betrokken instellingen (bureaus voor de statistiek, milieuministeries en milieuagentschappen). Voor 15 lidstaten vormen administratieve gegevens de belangrijkste gegevensbron voor afvalstoffenstatistieken. Andere landen gebruiken administratieve gegevens als één van meerdere gegevensbronnen.

Het aantal landen dat een elektronisch rapporteringssysteem heeft ingevoerd of van plan is dit te doen, neemt toe. Inmiddels zijn er elektronische rapporteringssystemen voor de gedeeltelijke of gehele afvalgegevens ingevoerd in België (Vlaanderen), Denemarken, Ierland, Litouwen, Hongarije, Oostenrijk, Polen, Slovenië en het Verenigd Koninkrijk.

Met de uitsluiting van kleine ondernemingen bij de enquêtes wordt op verschillende manieren omgegaan. Sommige landen verzamelen gegevens over kleine ondernemingen door steekproefenquêtes te houden en de resultaten vervolgens te extrapoleren. In de meeste landen worden kleine ondernemingen echter geheel uitgesloten. De cijfers worden in dat geval buiten beschouwing gelaten, dan wel op basis van factorgebaseerde schattingsmodellen geëxtrapoleerd. De landen hebben verschillende uitsluitingsdrempels vastgesteld, die meestal aan de hand van het aantal werknemers of de jaarlijks geproduceerde hoeveelheid afval zijn bepaald. Sommige landen combineren beide criteria om er zeker van te zijn dat ook kleine ondernemingen door de gegevensverzameling worden gedekt wanneer zij de vastgestelde afvalproductiedrempel overschrijden.

7. HERZIENING VAN DE VERORDENING BETREFFENDE AFVALSTOFFENSTATISTIEKEN

Na de eerste twee rapporteringsperioden zijn enkele tekortkomingen gebleken. In het eerste verslag aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2008) 355) werden reeds mogelijke verbeteringen aangemerkt. Bovendien zijn er in de herziene kaderrichtlijn betreffende afvalstoffen (2008/98/EG) nieuwe informatiebehoeften en gewijzigde definities vastgesteld. Om deze redenen moest ook de verordening worden gewijzigd (bij Verordening (EU) nr. 849/2010/EU[8] van de Commissie). Op het referentiejaar 2010 was de gewijzigde versie van toepassing. De belangrijkste veranderingen kunnen als volgt worden samengevat:

– De voornaamste verandering is de harmonisatie van de uitsplitsing naar afvalcategorie in sectie 2 van de bijlagen I en II bij de verordening. Met ingang van referentiejaar 2010 worden afvalproductie en afvalbehandeling volgens dezelfde 51 afvalcategorieën gerapporteerd.

– Sommige afvalcategorieën zijn gereorganiseerd of nieuw ingevoerd om de bruikbaarheid van de gegevens te vergroten, bv. voor de monitoring van het afvalbeleid. Dit betreft onder meer:

    – afzonderlijke afvalcategorieën voor mineraal bouw- en sloopafval, voor grond en voor baggerspecie;

    – afzonderlijke afvalcategorieën voor vloeibaar en mineraal afval van afvalbehandeling (secundair afval);

    – reorganisatie van de categorieën dierlijk en plantaardig afval en metaalafval;

    – aggregatie van verschillende soorten chemisch afval in één categorie.

[8] PB L 253 van 28.9.2010, blz. 2.

– Daarnaast zijn de afvalbehandelingscategorieën gereorganiseerd:

  – De definitie van de afvalcategorie "storten op of in de bodem" is in overeenstemming gebracht met de definitie van gebruik als opvulmateriaal in Richtlijn 1999/31/EG betreffende het storten van afvalstoffen[9] met als doel de gegevens over de hoeveelheid en de capaciteit van vuilstortplaatsen die tot op heden werden verzameld op grond van die richtlijn, te integreren[10].

  – De verwerkingscategorie "gebruik als opvulmateriaal" werd geïntroduceerd om te zorgen dat de verordening overeenstemde met de definities van de herziende kaderrichtlijn afvalstoffen.

De handleiding voor de uitvoering van de verordening betreffende afvalstoffenstatistieken is in 2010 en opnieuw in 2013 aangepast.

Uitgaande van de verklaringen van de lidstaten verliep de tenuitvoerlegging van de herziene afvalcategorieën en de reorganisatie van de behandelingsactiviteit "gebruik als opvulmateriaal" soepel en zorgde deze niet voor problemen. Sommige landen verwelkomden de veranderingen zelfs uitdrukkelijk vanuit een technisch oogpunt.

Diverse landen rapporteerden wel problemen met de introductie van de nieuwe behandelingscategorie "gebruik als opvulmateriaal", voornamelijk vanwege het feit dat de lijst met terugwinningsactiviteiten in bijlage II van de kaderrichtlijn afvalstoffen geen specifieke invoercode (R-code) voor deze categorie bevat. Bovendien was er kritiek op de term "gebruik als opvulmateriaal". Men vond deze niet voldoende duidelijk en zag dit als een belemmering voor de gegevensverzameling.

Al met al is de gewijzigde verordening met succes uitgevoerd en is een van de doelstellingen van de herziening – het afstemmen van afvalstatistieken op de definities en de rapporteringsvereisten van overige wetgeving – bereikt.

De presentatie en analyse van de tijdsreeksen zijn echter moeilijker geworden vanwege de breuken als gevolg van de herdefinitie van afvalcategorieën en behandelingsactiviteiten. Eurostat werkt momenteel aan een betere gegevenspresentatie voor gebruikers, zodat het tweede belangrijke doel van de herziening van de verordening – het vergroten van de bruikbaarheid van afvalstoffenstatistieken – ook wordt bereikt.

8. RESULTATEN EN VERWACHTINGEN

Sinds het begin van de rapportering in 2006 is grote vooruitgang geboekt met de opstelling van afvalstoffenstatistieken. De volledigheid van de gegevensverstrekking door de lidstaten is gestaag verbeterd. Afvalstoffenstatistieken hebben voor de meeste afvalcategorieën en -sectoren een vrij hoge mate van vergelijkbaarheid tussen de landen bereikt en er is grote vooruitgang geboekt op weg naar volledige gegevensdekking. In het algemeen zijn de gegevens voor de meeste landen van de juiste kwaliteit. Om de doelstellingen van het EU-beleid inzake milieu, industrie en grondstoffen te verwezenlijken, is echter verdere verbetering vereist.

[9] PB L 182 van 16.7.1999, blz. 1.

[10] Beschikking 2000/738/EG van de Commissie van 17 november 2000 inzake een vragenlijst voor de verslagen van de lidstaten over de uitvoering van Richtlijn 1999/31/EG betreffende het storten van afvalstoffen (PB L 298 van 25.11.2000, blz. 24).

De gegevensharmonisatie wordt bevorderd door een aantal methodische richtsnoeren, die beschikbaar zijn op de website van het Environmental Data Centre on Waste, en door workshops die gericht zijn op die gebieden waarop er ingrijpende verschillen in de gegevensdekking zijn. Fouten en methodische tekortkomingen worden door het kwaliteitscontrolesysteem opgespoord.

Als nieuwe benadering voor verbetering van de gegevenskwaliteit, werkt Eurostat momenteel aan een programma dat gericht is op ondersteuning van landen met ernstige tekortkomingen. Dit gebeurt aan de hand van bilaterale bijeenkomsten om de discussie over dergelijke kwesties aan te wakkeren en aan de hand van opties voor verbetering.

Sinds de gegevensindiening voor 2010 zijn de gegevens over afvalproductie en afvalbehandeling nu voor vier referentiejaren beschikbaar, d.w.z. voor de periode van 2004 tot en met 2010. Door de uitbreiding van de tijdreeksen worden de gegevens steeds nuttiger, bv. voor de ontwikkeling van indicatoren en ten behoeve van milieurekeningen.

Tegelijkertijd kunnen methodische veranderingen in bepaalde landen nog steeds een significante weerslag hebben op de tijdreeksen, zowel op nationaal niveau als op het niveau van het EU27-aggregaat. Ontwikkelingen in de tijd moeten daarom nog steeds omzichtig en pas na zorgvuldige analyse van de onderliggende gegevens worden geïnterpreteerd. Ook moet worden gemonitord hoe afvalstoffenstatistieken worden beïnvloed door nieuwe concepten die zijn ingevoerd door de herziene kaderrichtlijn afvalstoffen, met andere woorden criteria om uit te maken wanneer een stof niet langer een afvalstof is.

Er zijn indicatoren ingevoerd voor "afvalproductie met uitzondering van groot mineraal afval" (tsdpc210) en voor "productie van gevaarlijk afval door economische activiteit" (tsdpc250); beide maken deel uit van de reeks indicatoren voor duurzaam afval. Er is een nieuwe indicator voor "gebruik van afval als opvulmateriaal, met uitzondering van groot mineraal afval" ontwikkeld. Het plan is om deze op te nemen in de reeks van indicatoren voor hulpbronnenefficiëntie. Aan de ontwikkeling van indicatoren voor overige afvalcategorieën, met inbegrip van recycling, wordt momenteel gewerkt.